

N.B.:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Attempt any TWO.

[15]

- a) Define economic system and explain its characteristics.
- b) Discuss Heilborner's classification of economic system.
- c) What is mixed economy and explain its merits?

Q.2 Attempt any TWO.

[15]

- a) Explain the freedoms under mixed economy.
- b) Discuss the need for incentives in economic system.
- c) Explain the efficiency under capitalism.

Q.3 Attempt any TWO.

[15]

- a) What are the features of capitalism ?
- b) Explain marxian Theory of Rate of Profit.
- c) Discuss marxian views on crisis and breakdown of capitalism.

Q.4 A) State whether the following statements are TRUE or FALSE with reasons. [Any FOUR]

[8]

- 1) Historical factors influence evolution of economic system.
- 2) Determination of production is an important function of economic system.
- 3) There are positive and negative incentives in economic system.
- 4) Consumer's freedom is an important freedom under capitalism.
- 5) Economic security is an important feature of welfare state.
- 6) Welfare state brings about positive change in the conditions of weaker sections of society.

B) Choose the correct answer and rewrite the statement (any SEVEN)

[7]

- 1) Which factor has led to the evolution of economic system.
 - a) Environment
 - b) Demand
 - c) Supply

प्र.४ अ) पुढील विधाने चूक की बरोबर ते सकारण लिहा. (कोणतेही चार)

(८)

१. अर्थव्यवस्थेच्या उत्क्रांतीस ऐतिहासिक घटक प्रभाव टाकतात.
२. उत्पादन निश्चिती हे अर्थव्यवस्थेचे महत्त्वाचे कार्य आहे.
३. अर्थव्यवस्थेमध्ये सकारात्मक व नकारात्मक प्रोत्साहने असतात.
४. भांडवलशाहीमध्ये उपभोक्त्याचे स्वातंत्र्य महत्त्वाचे असते.
५. आर्थिक सुरक्षितता हे कल्याणकारी राज्याचे वैशिष्ट्य आहे.
६. कल्याणकारी राज्य समाजातील दुर्बल घटकांच्या स्थितीत सकारात्मक बदल घडवून आणते.

ब) योग्य उत्तर निवडून विधाने पुन्हा पूर्ण लिहा. (कोणतेही सात)

(७)

१. कोणत्या घटकामुळे अर्थरचनेची उत्क्रांती होते ?

अ) पर्यावरण ब) मागणी क) पुरवठा

२. च्या आधारावर अर्थव्यवस्थेचे भांडवलशाही, समाजवादी व मिश्र अर्थव्यवस्था असे वर्गीकरण होते.

अ) घटक ब) उत्पादन घटकांचा मालक हक्क क) कोणतेही नाही

३. हा मूळ समाजवाद आहे.

अ) शुध्द समाजवाद ब) मार्क्सचा समाजवादक क) कोणतेही नाही.

४. हे भांडवलशाहीतील स्वातंत्र्य आहे.

अ) उत्पादनाचे स्वातंत्र्य ब) बचतीचे स्वातंत्र्य क) वरील सर्व

५. हे एक आर्थिक प्रोत्साहन आहे.

अ) नफा ब) उच्च वेतन क) वरील सर्व

६. खालीलपैकी कोणत्या, अर्थव्यवस्थेत नफा व खाजगी मालमत्ता यांना स्थान नाही.

अ) समाजवाद ब) भांडवलशाही क) कोणतेही नाही

७. हे कल्याणकारी राज्याचे वैशिष्ट्य आहे.

अ) सरकारी नियंत्रण ब) सामाजिक विषमता क) कोणतेही नाही

८. कल्याणकारी राज्य साठी गरजेचे आहे.

अ) मक्तेदारी नियंत्रण ब) आर्थिक अस्थिरता क) कोणतेही नाही

९. हा भांडवलशाहीचा दोष आहे.

अ) अपव्ययी स्पर्धा ब) शोषण क) वरीलपैकी सर्व

* * * * *